

MEDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 1

Februar 1952

50. årgang

Redigert av Aasuly Løddesøl.

VED INNGANGEN TIL MYRSELSKAPETS 50. ARBEIDSÅR.

Det norske myrselskap går nå inn i sitt 50. arbeidsår. Fra en beskjeden start i desember 1902, har selskapet vokst til å bli en institusjon med betydelige arbeidsoppgaver. Selskapets arbeidsprogram ble allerede ved starten formulert slik:

«Det norske Myrselskaps formaal er at virke for tilgodegjørelsen af vore myrer, saavel ved opdyrkning som ved utnyttelse i industriell og teknisk henseende.

Dette formaal søges naaet ved at sprede kundskab om myr dyrking og tilvirkning af brændtorv og andre myrprodukter gennem skrifter, foredrag og møder. Selskabet vil arbeide for at faa vore myrstrekninger undersøgt, for at faa prøvestationer anlagt, for at lette adgangen til kunstige gjødnings- og forædlingsstoffer og fremme de bedst mulige transportforhold. Selskabet vil ogsaa opmuntre til nyttiggjørelse af vore myrer ved præmier, naar det er i besiddelse af de dertil nødvendige midler. Selskabet vil søge samarbeide med staten, det norske skogselskab og med lokale myrforeninger, som allerede eksisterer eller senere blir dannet.»

Dette program har selskapet fulgt i alle år, de senere foretatte forandringer av formålsparagrafen er vesentlig av redaksjonell art.

Antallet av oppgaver innen de forskjellige arbeidsgrener som har meldt seg til løsning i årenes løp har vekslet etter de krav som selve tidene har stilt. Til å begynne med var de tekniske oppgaver i forgrunnen, men allerede i 1907 ble forsøksstasjonen i myr dyrking på Mæresmyra anlagt, og med denne som sentrum kom snart myrforøkene både ved forsøksstasjonen og på spredte felter utover landet til å danne en viktig del av selskapets arbeidsprogram.

Under første verdenskrig i 1914—18 og de nærmest påfølgende år var det brennselskrise i Norge, og som følge derav et forsert arbeid for en størst mulig brenntorvproduksjon. Dette gjentok seg i 1940—45 under — og de første år etter — siste verdenskrig, men så snart forholdene igjen ble mer normale, dabbet interessen for brenntorven

av. Akkurat i øyeblikket kan det igjen spores en økt interesse for brenntorven.

Torvstrødriften er ikke så sterkt krisebetonet som brenntorvdriften, men også den er mer eller mindre avhengig av tidene, særlig av forholdene på arbeidsmarkedet.

En oppgave som imidlertid alltid synes å være aktuell er myrundersøkelser, herunder myrinventeringen, en arbeidsoppgave som Myrselskapet tok opp i 1934. I de senere år er jordvernarbeidet kommet til, et arbeidsfelt som naturlig faller inn under Myrselskapets program for en rasjonell utnyttelse av myrene. Vi skal imidlertid ikke her gi noen utførlig omtale av selskapets arbeid i de år som er gått, dette vil det bli høve til senere i forbindelse med 50-års jubileet.

At Myrselskapet har hatt en oppgave å fylle i de år som er gått viser de mange rekvisisjoner om assistanse til myrundersøkelser og planleggingsarbeid som har meldt seg i årenes løp. Dette å «språk kunnskap» har alltid vært sett på som en av selskapets hovedoppgaver. Derfor har konsulentvirksomheten blitt lagt stor vekt på i alle år, både når det gjelder tekniske oppgaver og myrdrøking, og i de senere år også jordvern. Skal en fortsatt slutte noe om Myrselskapets betydning ut fra de krav om assistanse som melder seg, må en gå ut fra at selskapet ikke har utspilt sin rolle, tvertimot. Kravene er nå så mange at det gjelder mer enn noensinne å rasjonalisere arbeidet og økonomisere med tid og midler. Dette fordi vi har alt for få medarbeidere i forhold til alle oppgavene som melder seg. Kravene synes nemlig å stige fra år til år, samtidig som det er — og har vært — meget vanskelig å få økt driftsmidlene i samme tempo som arbeidet vokser.

Når det gjelder økonomien er det særlig to ting som gjør stillingen vanskelig, nemlig:

1. Sterk reduksjon i selskapets egne inntekter p. gr. a. konverteringen av selskapets fondsmidler til stadig lavere rentefot.
2. Sterk stigning i alle driftsutgifter både til lønninger, reiser, kontorhold, trykning m. v.

Når en på denne bakgrunn står overfor stigende krav til selskapet, først og fremst om myrundersøkelser, men også om utvidelse av forsøksvirksomheten og mer teknisk assistanse, blir det nokså komplisert det hele. At det gjøres hva gjøres kan for å få økte bevilgninger er klart, og det har av og til lyktes å få litt ekstra bevilgninger til spesielle oppgaver. Men også de ordinære bevilgninger må økes hvis selskapet helt ut skal kunne fylle sine mange oppgaver.

Hva kan det så gjøres for å rasjonalisere arbeidet slik at effektiviteten av funksjonærenes arbeid blir den størst mulige?

Et viktig moment her er å unngå tidsspill og ekstra utgifter under reiser, m. a. o. at reisene planlegges omhyggelig på forhånd. Her kan selskapets medlemmer og øvrige rekvirenter være oss behjelp-

lige. Meld fra om alle undersøkelser som ønskes utført i løpet av sommeren så vidt mulig fra våren av, så funksjonærene slipper å farte igjennom det samme distrikt mer enn en gang i løpet av sommeren. Det gjentar seg stadig at det kommer rekvisisjoner om nye undersøkelser ofte fra samme bygd, ja til og med fra samme rekvi- rent, straks etter at selskapets folk har foretatt undersøkelser i et di- strikt. Og som oftest heter det da at de sist rekvirerte undersøkelser haster det særlig med å få utført. Når vi forstår at det virkelig er oppgaver av stor viktighet, som det haster med, har vi etterkommet selv slike rekvisisjoner, men atskillig tid og reiseutgifter kunne vært spart hvis vi hadde kjent til sakene fra våren av. Landet vårt er nå en gang ganske stort i utstrekning og vi er ikke mer enn 4—5 mann som kan ofre seg for undersøkelser i marken.

I det nye arbeidsår som vi nå går inn i, vil — fra Myrselskapets side — alle krefter bli satt inn på å løse de oppgaver som måtte mel- de seg. Det står allerede enkelte større undersøkelsesoppgaver på programmet, bl. a. i forbindelse med Nord-Norgesplanen og arbeidet for økt beredskap. Myrselskapet håper da på et best mulig samarbeid både med sine medlemmer og andre, enten det er offentlige institu- sjoner eller private, som er interessert i å fremme en rasjonell og samfunnsgagnlig utnyttelse av vårt lands store myrvidder og torv- ressurser.

Aa. L.

MYRENE I ØRE OG DEL AV TINGVOLL HERRED, MØRE OG ROMSDAL FYLKE.

Av konsulentene Ole Lie og Per Hornburg.

Det undersøkte område omfatter Øre herred og den del av Tingvoll herred som ligger på vestsida av Tingvollfjorden. Om- rådet som utgjør nord-østre del av Moldehalvøya, begrenses av Eide og Gjemnes herreder og Batnfjorden i nord, og av Tingvollfjorden i øst. I sør grenser området mot Nesset og Bolsøy herreder, og i vest mot Fræna herred. Geografisk sett ligger området mellom 62° 40' og 62° 90' nordlig bredde og lengdebeliggenheten er fra 2° 36' til 3° 18' vest for Oslo meridian.

Området består av bare fastland, men med relativt lang begren- ning mot sjøen, nemlig Batnfjorden og Tingvollfjorden. Mot de oven- for nevnte herreder dannes grensene for en overveiende del av be- tydelige høgdedrag. Dessuten er det en del høge fjell innenfor om- rådet, f. eks. Dua, Nebba, Reinsfjell og Storfjell. Langs fjorden er det en til dels smal strandlinje som er dyrket. Videre er det betyde- lige arealer dyrket mark langs den del av riksvegen Molde—Agnvik som går igjennom området. Fra Batnfjordsøra oppover til Andal er det også store strekninger dyrket mark.

Øre har ifølge folketellingen av 1930 et totalareal på 231,23